

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 32

9. srpna

Cena: 7 Kč

BUDOUCNOST EVROPSKÉ EKUMENY SE FORMOVALA V LYONU

Francouzské město s bohatou historií, Lyon, letos hostilo 13. valné shromáždění Konference evropských církví, které proběhlo ve dnech 15. – 21. července. Jeho mottem byl úryvek verše z listu Efezským: „Byli jste povoláni k jedné naději v Kristu.“

Na shromáždění se setkala kolem 300 delegátů z církví pravoslavných, protestantských, anglikánských, starokatolických a dalších církví spolu s mnoha pozorovateli a hosty. Tato událost měla sloužit jako závěrečné potvrzení cílů, které Konference evropských církví stanovila ve svých komisích a které budou formovat směřování práce církví v Evropě po příštích 15 let. Toto valné shromáždění bylo totiž milníkem v historii tohoto sdružení, které letos slaví své 50. narozeniny.

Církev československá husitská byla zastoupena bratrem patriarchou ThDr. Tomášem Buttou, Th.D. a sestrami Mgr. Hanou Tonzarovou, členkou Ústředního výboru Konference evropských církví, Mgr. Renatou Wesleyovou a Mgr. Kateřinou Děkanovskou. Zastoupeny byly i Českobratrská církev evangelická, Pravoslavná církev v Českých zemích a Slezská církev evangelická a. v. a přítomna byla také vedoucí tajemnice Ekumenické rady církví, sestra Mgr. Sandra Zálabová.

Kromě slavnostních setkání s mnoha církevními i státními autoritami delegáti pracovali na konečné formulaci cílů pro Konferenci evropských církví a to během pracovních skupin

a tematických přednášek k jednotlivým oblastem působení organizace. V závěru konference proto vzniklo několik prohlášení k jednotlivým palčivým tématům současné Evropy - migrace, náboženské svobody, ekologie, svět bez jaderné hrozby či etické principy v ekonomice. Na přímý podnět přijalo shromáždění také prohlášení o nutnosti užší péče a spolupráce s evropskými etnickými menšinami, jako jsou Romové nebo původní a kočovné národy ve Skandinávii a na některých evropských ostrovech.

Pravidelné denní modlitby měly účastníkům připomínat cíl největší – sjednocení Boží Církve v duchu lásky Kristovy. Každé ráno vedla možnost jedna církevní rodina a v neděli měli účastníci možnost zavítat do lyonských kostelů všech církevních tradic a to včetně tradice pro nás Středoevropany nepříliš známých, jako je například tradice arménská.

Ačkoliv mnohá jednání probíhala ve velmi napjaté atmosféře, duchovní reflexe každého uplynulého dne dala delegátům na srozuměnou, že všechna velká rozhodnutí vznikají v silných bolestech a jen v naději v Kristovo vedení můžeme doufat, že povedou správným směrem. Valné shromáždění proto rozhodlo, že struktury Konference evropských církví již nejsou zcela vhodné pro současný svět a je potřeba zkoumat, co by bylo vhodné nahradit nebo

Dokončení na str. 3

ZÁSTUPCI BRNĚNSKÉ DIECÉZE V ESSENU

Náboženské obce Evangelické církve v Essenu hostily ve dnech 24. – 29. června osm zástupců brněnské diecéze.

Zúčastnili se Anna a Tobiáš Štěpánkovi, Silvia Kamanová, Dana Vostřelová, Milena Cicálková, Luboš Vondál, Miloš a Světluše Košíčkoví. Organizací pobytu byli pověřeni An-

gela Scharf, farářka v Essen-Freienbruch, a Martin Prang, farář v Essen-Überruhr; podle svých možností doprovázeli hosty také další členové náboženských obcí, u nichž byli brněnské delegáty ubytováni.

Ve středu 24. června večer dorazili brněnské delegáty do Essenu a po společné večeři byli rozděleni do hostitelských rodin.

Následující den probíhala prohlídka města, nejprve v centru; hosté měli možnost vidět např. nejstarší duchovní středisko Essenu s ženským klášterem a prošli si Haus der Kirche (Dům církve) – ústředí essenské evangelické církve. Na tomto ústředí existují oddělení pro různé formy církevní práce (děti, mládež, misie, diakonie, kontakt s médií atd.).

V pátek se delegace vydala do městské čtvrti Margarethenhöhe, zbudované r. 1906 Margarethou Krupp pro zaměstnance těžkého průmyslu v Essenu. Večer se česká návštěva zúčastnila varhanního koncertu v kostele v Rellinghausen. Na sobotu naplánovali hostitelé návštěvu domova důchodců Martineum. Právě v tento den se zde konala letní slavnost, zahájená ekumenickou bohoslužbou, a pokračovala kulturním programem. Večer pak probíhala Nacht der Industriekultur (Noc průmyslové kultury), konalo se 120 akcí na 40 místech po celém Essenu a každý si mohl vybrat, co ho zajímalo.

V neděli se ve Friedenskirche konaly bohoslužby, při nichž kázala sestra farářka Milena Cicálková. Poté brněnské zhlédli evangelickou farnost v Kupferdreh, odpoledne navštívili Villu Hügel – sídlo rodiny Krupp s rozsáhlým parkem, které spravuje

Kruppova nadace. V současné době je zde vystaveno i 120 obrazů a soch moderního umění. V podvečer hovořili zástupci diecéze s panem farářem Volkerem, který má na starosti církevní programy v rámci projektu Kulturhauptstadt Europas 2010.

Opakoval pozvání pro dva až tři zástupce diecéze na setkání všech jejich partnerských církví (celkem 27 osob) od 1. do 21. září 2010, jehož náplní bude kulturní program, vzájemné seznámení se situací církví v různých zemích a světadílech. Setkání završí konference na závěr Dekády za překonání násilí (2000-2010), jejímž tématem bude nejen zmapovat, v jakých formách se násilí v daných zemích vyskytuje, ale též jak se s ním církev vyrovnává a jak mu čelí.

Pan farář Volker nabídl diecézi možnost prezentace u příležitosti jejich výročí 17. - 20. července 2010 – výstava Církve československá husitská v Marktkirche, hudební vystoupení s prezentací na dálnici A 40 (bude pro ten den vyhrazena hudebním souborům a prezentacím různých právních subjektů), kazatelská a hudební účast na bohoslužbách, koncert v kostele.

Konkrétně pozval mladé, kteří v Essen-Rellinghausen vystupovali v r. 2002 (gospely, jazz) a další zástupce naší diecéze, celkem tak 12 až 14 osob.

Poslední večer strávili brněnské v hostitelských rodinách a ráno v pondělí 29. června se vraceli zpět do České republiky.

Podle zprávy sestry Světluše Košíčkové zpracovala Petra Štěpánová

KE ZPĚVU PÍSNÍ A K HUDEBNÍM VSTUPŮM DO BOHOSLUŽBY CÍRKVE

V letošním roce si připomínáme významné výročí, a to 85 let od vydání Liturgie Církve československé patriarchou dr. Karlem Farským. První pokus prof. Tuháčka o vytvoření liturgie inspirované jednoznačně východní tradicí se nezdařil, i když tato bohoslužba zhudebněna Josefem F. Píchou byla sloužena v r. 1922 v Plzni a pak v evangelickém sboru v Praze na Žižkově. Pro nedorozumění mezi autorem a patriarchou došlo k tomu, že připravovaná sazba byla rozmetána. Iniciativou se tedy ujal Farský sám. Vytvořil Liturgii (1924) Církve československé, v níž „zachovává formální strukturu římskokatolické mše, přijímá její částice, vychází i z modlitebního odkazu východní liturgie a uvádí na scénu i plody vlastní invence“. (In Salajka: Křesťanská bohoslužba, 1985, s. 45). I po revizi a vydání Liturgie podle dr. Karla Farského z r. 1992 a pak Bohoslužebné knihy z r. 2004, jejíž součástí je jak Liturgie podle patriarchy Karla Farského, tak Druhá Liturgie ČČSH, je zřejmé, že bohoslužba naší církve má

své části neproměnné - stále (ordo missae). Zde je vysledovatelná souvislost s ordinariem - Kyrie - v části po doznání vin, Gloria - v závěru "Přispěj nám" s odpovědí "A mír a pokoj", Credo - vyznání víry, Sanctus a Benedictus - chvalozpěv "Svatý", Agnus Dei - "Beránku Boží" v modlitbě před večeří Páně. Dále Liturgie obsahuje i proměnlivé části (proprium missae), jež souvisejí s dobou příslušného úseku církevního roku (proprium de tempore - u nás Přispěj nám, blahoslavenství, modlitby v části obětování, preface, děkovaná eucharistická modlitba aj.), případně s připomenutím si odkazu mučedníků a svědků Páně (např. v části epikleze).

Bohoslužba naší církve má tedy pevný tvar - od vstupního apoštolského pozdravu až k závěrečnému požehnání, do něhož vstupují proměnlivé složky, má výrazně dialogický charakter. Klade důraz na dva vrcholy - zvěstování Slova a večeří Páně, aby účastník liturgického slavení posílen vykročil ke službě a svědeckví do všedních dnů.

Nedílnou součástí bohoslužby je zpěv duchovních písní ze Zpěvníku shromážděnou věřícími obcí, který společenství sjednocuje v modlitbách, prosbách i chválách. V Bohoslužebném řádu církve se uvádí: „Shromáždění společně zpívá ze Zpěvníku ČČSH. Písňe mají být voleny tak, aby obsahem i počtem zpívaných slok souvisely se zvěstí liturgie, čtených oddílů Písma i kázání.“ (In Liturgie - bohoslužebná kniha, 2004, s. 21). Je zajímavé sledovat historický vývoj vřazování zpěvu písní do bohoslužby. Farského Zpěvník (1922) v prvním vydání obsahoval 135 písní a jeho další vydání již s Liturgií dr. Karla Farského celkem 178 písní. Z tehdejšího tištěného textu Liturgie vyplývá, že požadoval dokonce 8 vstupů duchovních písní. Mnohé z nich byly převzaty z římskokatolické tradice jako původní mešní písně a měly také pokyny pro začlenění do bohoslužby buď číslicemi I - VIII nebo slovně: usmíření, chvalozpěv, k biblickému čtení, vyznání, sebe-

Pokračování na str. 3

Tajemství funkčnosti

Tento rok jsem měl možnost při své služební cestě navštívit ostrov Kypr. Pobýval jsem na jeho západním pobřeží v městě Pafosu, které navštívil podle Písma při své první misijní cestě apoštol Pavel (Skutky 13. kapitola).

V neděli jsem měl volno a rád jsem využil možnosti výletu do dvou klášterů v pohoří Troodos. Jako první jsem s několika kolegy navštívil klášter Chrysorrogiatissa, který leží 40 kilometrů severovýchodně od Pafosu. Byl založen v polovině 12. století mnichem Ignatiem.

Vystoupil jsem z autobusu a vkročil branou na nádvoří kláštera. Mé kroky nejprve zaměřily do kostela. Snadno jsem našel soustředění k modlitbě. Klid, ticho a blahodárné vanutí Božího Ducha. Ten se projevoval ne jako víchřice, nýbrž způsobem intenzivního osvěžujícího vánku.

Přicházeli jednotlivci i celé rodiny. Nebylo těžké rozpoznat věřící poutníky od turistů, kteří se přišli jen podívat. Při odchodu z kláštera mne zaujala poznámka jednoho kolegy: „Ten klášter už nefunguje, nejsou tu žádní mniši.“

Nefunguje? Bože můj, kdyby všechno fungovalo tak jako tento klášter! Chodí sem lidé? Chodí, a to přesto, že je to stranou civilizace. Modlí se tu? Modlí a slouží se tu i bohoslužby. Musí klášter řešit složité ekonomické otázky za pomoci manažerů specialistů? Zřejmě nemusí, protože žádný z poutníků neopomněl vhodit svůj finanční příspěvek do pokladničky. Zkrátka na funkčnost a nefunkčnost může být rozdílný pohled. A tak spolu s duchovním prožitkem jsem si odvážel otázku: "V čem je tajemství funkčnosti tohoto kláštera?" Odpověď může být i překvapivě prostá, ale asi k ní bude potřeba i patřičná dávka odvahy.

(pvv)

Z kazatelského plánu

10. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Vzhůru srdce! Zvedněme k Hospodinu!

Těživé prožitky i zarmocující zprávy o druhých nás mohou uvést do stavu malomyslnosti. Ale jenom tehdy, nežijeme-li věrně s Bohem. Žijeme-li s ním, chopíme se ho za ruku tím pevněji, i když my i ti kolem nás jsou v ohrožení. Je-li svěšená hlava znamením naší vnější i vnitřní osamocnosti, pak srdce pozdvižené vzhůru je znamením znovu nastoupené společné cesty. Pozdvižení našich srdcí vzhůru k Hospodinu pak rozezná mohutný chvalo zpěv Otci a Synu, který přichází v jeho jménu.

Vstup: Neh 1,1-11

Tužby:

2. Abychom všichni i v těžkých chvílích života svá srdce vzhůru k nebi pozvedali...
3. Aby se nikdo z nás v bolestech a starostech o sebe i své bližní ruky Páně nepouštěl...

Epištola: Ř 10,8b-11

Evangelium: L 6,6-12a

K obětování: Př 3,5-6

K požehnání: Mk 14,38

Modlitba:

Za všechno, čeho se nám dnes dostalo, ti děkujeme, Spasiteli náš. Děkujeme, že v moci Ducha svatého jsme směli prožít posvátné chvíle s tebou. Prosíme o požehnání do dnů nového týdne, abychom se v něm svou vírou a činy odvděčili. Amen.

Vhodné písně: 94; 49 nebo 52; 157

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písma svatého. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
Pokušitel se může objevit ve chvíli, kdy se člověk setká s Božím slovem. Podobností o rozsévání. U některých lidí je nadšení pro evangelium chvilkové. Zaseté slovo nezakoření do hloubky, přijde pokušení a oni odpadnou. To, co se u Lukáše nazývá "pokušením", to je u Marka "tíseň nebo pronásledování" – tedy životní zkoušky, u Matouše "časné starosti a vábivost majetku". V každém případě tento typ lidí neobstál.

Mt 13,1-9.18-23;
Mk 4,1-9.13-20; L 8,4-15
Pokušení přichází v podobě manželské nevěry, krádeže, lži, závisti, podvodu, lenosti, nepřejčnosti. Pokušením se mohou stát peníze, majetek, bohatství, ale také krása. Rozmanitá jsou osidla, do kterých může člověk upadnout, zmámí ho škodlivé tužby a ty ho strhnou do záhuby.

1 Tm 6,6-10
V uvedených příkladech má pokušení blízko ke zkoušce, ať už přichází z nitra člověka (naše dispozice, sklony, touhy) anebo z vnějších okolností

(příležitost, situace, další člověk, pronásledování, možnost kariéry...). Nebezpečné životní události, kterými člověk prochází, se stávají zkouškou, ve které se může člověk osvědčit nebo selhat, zklamat. Příklady z Nového zákona (podle F. Kováře): Pán Ježíš při poslední večeři připomíná učedníkům: „Vy jste ti, kdo se mnou vytrvali v mých zkouškách.“

L 22,28
Když se apoštol Pavel loučil s efezskými staršími, vzpomíná: „Sloužil jsem Pánu s velkou pokorou, v slzách a zkouškách, které mě potkaly pro úklady Židů.“

Sk 20,19
První list Petřův mluví dvakrát o zkouškách prvních věřících: „Z toho se radujte, i když snad máte nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry... prokázala... v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus.“ – „Moji milovaní, nebuďte zmateni výhni zkoušek.“

1 Pt 1,6; 4,12n
Podobně list Jakubův vybízí své prvokřesťanské čtenáře: „Mějte z toho

radost, moji bratři, když na vás přicházejí rozličné zkoušky.“

Jk 1,2
Jan ve svém Zjevení zapsal vzkaz Ježíšův sboru ve Filadelfii: „Protože jsi zachoval mé slovo a vytrval, zachovám tě i já v hodině zkoušky.“

Zj 3,10
V souzení, nemoci a utrpení může člověk podléhat pokušení pochybností a odvratu od Boha. Je zviklán ve víře. Takový případ hrozil tesalonickému sboru, který byl ohrožen pronásledováním ze strany Židů i pohanů. Apoštol Pavel tam poslal svého spolupracovníka Timotea, aby tesalonické povzbudil ve víře, aby je snad pokušitel nesvedl.

1 Te 3,1-10
Některý člověk řekne: „Já za to nemohu, že podlehnu hříchu. Takové-ho mě Pán Bůh stvořil.“ Na Pána Boha nesmíme svádět svou neukázněnost a své sklony ke zlému. Kdo je v pokušení, je váben vlastní žádostivostí.

Jk 1,1-15
Texty vybrala: Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Nad Písmem

VZHŮRU SRDCE!

Pán nás zavolal, zvedněme svá srdce k jeho slovu a ptejme se, co nám dnes chce říci. Když zazní obyčejné slovo: "OTÁZKA", každému z nás se vybarví konkrétní situace, lidé, tápání. Už od prvních roků našeho života až k okamžikům posledním zní otázky z našich úst. Doslova od kolébky po hrob.

Tážeme se na kdeco, ale jaké místo v našich otaznících mají věci Boží? Takhle by asi zaznělo přirozené slovo z kazatelny.

Chci nás však nasměrovat hlouběji. Jaký je náš vnitřní postoj v otázkách před Hospodinem? Jsme si vědomi také tázání před Božím soudem na konci věků? Věříme srdcem ke spravedlnosti a ústy vyznáváme ke spasení? Nebo spíše bychom rádi promítli svá přání a chceme, aby je Pán splnil? Otázky v srdcích farizeů jsou jiné než Ježíšovo: „Ptám se vás!“

Opět nastala situace, kdy se židovští představitelé postavili proti Ježíši. Žárlili na jeho popularitu, zábraky a jeho mocná slova. Svěho postavení ve společnosti a z toho vyplývající příležitosti k osobnímu zisku si cenili natolik, že proto zapoměli na svou hlavní povinnost – doprovázet lidi k Bohu. Vždyť právě oni měli poznat Mesiáše. Oni ho však zamítli, protože nebyli ochotni vzdát se svého výhodného postavení a moci. Když Ježíš odhalil jejich pravé smýšlení a názory, změnil se v nepřítele, a proto začali hledat způsob, jak proti němu obrátit lid a jak zastavit jeho popularitu.

Ježíš udělal skutek milosrdenství, farizeové ho však nařkli z porušování zákona, podle kterého se "lékařská pomoc" směla v sobotu poskytnout jen tehdy, šlo-li o život. Přitom je ale ironické, že tím, že Ježíš někoho

uzdravil, porušoval podle nich zákon, ale to, že oni současně chystali jeho smrt, jim nevadilo.

Lhostejnost farizeů Ježíše velmi rozhněvala. Hněv sám o sobě není špatný, záleží ovšem na tom, co nás k němu přiměje a co s ním provedeme. My, lidé, ho vyjadřujeme příliš často sobeckým a zraňujícím způsobem. Ježíšův hněv vedl k vyřešení problému – k uzdravení ruky postiženého. Pokud k tomu dojde, zkus pomocí hněvu řešit situaci konstruktivně a nedopusť, abys jím ubíjel nebo deprimoval.

Farizejové byli židovští věřící, kteří horlivě dodržovali ustanovení Starého zákona a tradice. Ve společnosti byli vysoce vážení a uznávaní. Ježíše nenáviděli, protože odhaloval jejich pyšné smýšlení a zákulisní pikle. Herodovci byli židovskou politickou skupinou, která chtěla na trůně obnovit vládu rodu Heroda Velikého. I jim Ježíš překážel, protože mohl zmařit jejich politické ambice. Za normálního stavu byli farizejové a herodovci nepřáteli, nyní však svoje síly spojili proti Ježíši, neboť demaskoval jejich pravou povahu, a tím narušil jejich moc a pověst.

Politika je pořád stejná, a tak se jí nenechejme hněvat. Spíše odkryvejme lidem kolem sebe, na základě zkušenosti s Bohem, co je podtextem, kořeny událostí a dění jako Nehemiáš. Dnes se nacházíme v situacích, které mají oblečené jen jiné "šaty". Jako ostatek Božího lidu vnímáme, co odumřelo v srdcích lidí i ve společnosti, jíž jsme součástí. Jsme vůbec ochotni nestát v opozici, že se s tím nedá stejně nic dělat a zdůvodňovat to svojí "sobotou"? Dát Ježíši prostor a otevřít klima k uzdravení odumřelého?

L 6,6-12a

Každý máme jiné místo v Božím plánu spásy, ale dnes a denně nemáme jako Kristovi splyvat s tím, co dělají všichni.

I nám Pán říká: „Vstaň a postav se doprostřed“ – a bez klíše vydej svědectví víry. Jsme zbytečně mnohdy ustrašení a je to naše ostuda před světem a hanba před Hospodinem. Mějme na paměti: „Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána...“

I naším posláním je doprovázet okolí, aby pozvedlo ze své lidské malosti srdce k Hospodinu! Co mezi námi poznají a zakusí?

Kéž již dnes a zítra, znovu nepřekážíme jako farizeové, ale s Nehemiášem vyznáme: „Dopřej zdaru svému služebníku.“ Amen.

Martin Kopecký

**Pane,
vznáváme tě
naším Spasitelem
a Mesiášem.
Buď vyvýšen
chvalo zpěvem
našeho života
a jako Nehemiáš.
Dnes chceme tobě říci:
„Vždyť to jsou tvoji
služebníci, tvůj lid,
který jsi vykoupil
svou velikou mocí
a silnou rukou.
Ach, Panovníku,
kéž je tvé ucho ochotné
vyslyšet modlitbu
tvého služebníka
i modlitbu
tvých služebníků,
kteří usilují žít v bázni
tvého jména.
A dopřej dnes zdaru
svému služebníku
a dej mu najít slitování.“
Amen**

KOMENTÁŘ K ZÁKLADŮM VÍRY – K DISKUSI XIII

BISKUPOVÉ

(Služba církve V.3.1.-V.4.5.)

Předkládaný text je výňatkem z pasáže o službě biskupské. Týká se obřadu zřizování a instalace, pojetí biskupské služby a některých dalších otázek, vyplývajících z pojetí biskupské služby.

3. Zřizování (ordinace) a uvedení do úřadu (instalace)

V.3.1. Zvolení biskup je do služby uveden liturgickým obřadem, který je tradičně nazýván zřizování biskupa (ordinace), a do své funkce právním aktem uvedení v úřad (instalace).

V.3.2. Úkon zřizování biskupa a uvedení v úřad (instalace) je obsažen v Obřadní příručce ČČSH (Agendě). V.3.3. Obřad zřizování biskupa spočívá v prosbě o Ducha svatého, následně vzkládání rukou se slovy: „Osvěcuj a posiluj tě, bratře (sestro) N. N., Bůh Duchem svým svatým k věrné službě biskupské“. Ruce na zřizovaného biskupa vzkládají biskupové, duchovní, laikové (starší) zpravidla v počtu dvanácti.

V.3.4. Úkon zřizování biskupa se neopakuje v případě znovuzvolení biskupa na další funkční období. V tomto případě se koná pouze akt uvedení do úřadu (instalace). Z tohoto faktu vyplývá, že úkon zřizování biskupa

byl a je v tradici Církve československé husitské chápán jako neopakovatelný a trvalý.

V.3.5. Obřad zřizování biskupa nese znaky svěcení: prosba o Ducha svatého doprovázená (symbolizovaná) vzkládáním rukou (svátostná materie), formule (svátostná forma) i neopakovatelnost tohoto aktu. Přesto není tento úkon v tradici Církve československé husitské chápán jako svátost. Tento způsob zřizování biskupa je návratem k prvokřesťanské praxi.

V.3.6. Obřad uvedení v úřad spočívá ve slibu zvoleného biskupa věrně a odpovědně plnit úkoly své služby podle řádů církve i ve slibu přítomné církve podporovat zvoleného biskupa, modlit se za něj a spolu se podílet na jeho zodpovědnosti.

4. Biskupský sbor, pojetí autority, emeritní biskupové

V.4.1. Biskupská služba je vykonávána kolegiálně. V diecézi tuto službu koná biskup ve spolupráci s vikáři, duchovenským sborem, staršími a všemi pokřtěnými. V celé církvi ji vykonává biskupský sbor ve vzájemné spoluodpovědnosti a ve spolupráci s celým duchovenským sborem.

V.4.2. Biskupský sbor tvoří patriarcha a biskupové jednotlivých diecézí. Členové biskupského sboru jsou si na

vzájem rovni. Patriarcha není ostatním biskupům nadřazen.

V.4.3. Autorita biskupa či jakéhokoliv nositele církevního úřadu se neuplatňuje mocí, nýbrž službou vůči církvi a spočívá především v jeho stálé podřízenosti Kristu, v živé osobní víře a obdarování charismaty Ducha svatého. Biskupové svou službu nekonají nad církví, nýbrž v církvi a s církví.

V.4.4. Biskup svou službou rozpoznává a podporuje rozmanitá charismata věřících, koordinuje je a napomáhá k růstu církve k jednotě těla Kristova. Tato služba jednotě má výrazný ekumenický rozměr.

V.4.5. Biskupové, jimž skončilo funkční období (emeritní biskupové), zůstávají dále církvi zřízenými (ordinovanými) biskupy, avšak svou funkci nevykonávají, neboť nejsou instalováni pro dané funkční období. Mohou však v konkrétních případech při zachování řádů církve a se souhlasem nebo na základě pověření od biskupa v daném funkčním období či v situaci krajní nouze konat úkony příslušející biskupům.

***

Připomínky ke Komentáři k základům víry zasílejte přímo sněmovnímu centru mailem:

snem@ccsh.cz

nebo poštou:

Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Podávání večere Páně pod obojí způsobou - ilustrace z 15. století

Před 580 lety zemřel Jakoubek ze Stříbra

Jakoubek ze Stříbra, též Jakub či Jacobellus, český kazatel a spisovatel, byl přítel a spolužák Jana Husa. Roku 1393 se stal bakalářem a 1397 mistrem. Od r. 1400 přednášel na univerzitě.

Mezi českými kazateli tohoto období byl prvním, kdo prosazoval přijímání podobojí (utrakvismus). Poprvé s touto myšlenkou vystoupil někdy v r. 1414 (v tu dobu byl Jan Hus v Kostnici). Tato idea podávání svatého přijímání "pod obojí způsobou" (tj. chleba a vína), která se nakonec stala pro husitství natolik klíčovou, že tvořila jeden ze čtyř artikulů pražských, na jejichž vzniku se mimochodem Jakoubek též podílel, byla zpočátku velmi diskutována a téměř Husovy přívržence rozdělila.

V této době byl Jakoubek vzat do klatby. Od r. 1419 působil jako kazatel v Betlémské kapli.

V husitských sporech stál na straně Pražských, pravděpodobně proto, že měl pocit, že Táborité zacházejí příliš daleko (mnoha názory je jim však bližší). Ve většině sporů byl jednotlivým prvkem, díky kterému se podařilo najít kompromis.

Například byl účastníkem velkého hádání 10. prosince 1420, kde se mu podařilo prosadit kompromis ve sporu o ornátech.

Byl jedním ze čtyř správců husitského duchovenstva spolu s Janem Želivským, Janem z Příbramí a Prokopem z Plzně.

Inicioval svolání schůze v Karlově koleji 12. listopadu 1421, která potvrdila synodu, čímž chtěl zabránit extrémům ze strany Jana Želivského. Dne 7. března 1422 podal na Želivského žalobu. Brzy na to byl donucen k vyhnanství v Hradci Králové, ale již koncem května se vrátil do Prahy. Zastával tezi, že obrana (nikoli šíření) slova Božího mečem, je správná. To byl podklad pro Tábority, kteří si to vyložili jako pozhřebání k vojenským akcím, což vyvolalo jeho spor s Petrem Chelčickým.

Mezi jeho díla patří: Česká postila, Tractatus super lamentationes Jeremiae, Consilium de pacificando regno, Sermones representati a Jacobello per circulum anni, Vindicie contra Andream Brodam pro communione plebis sub utraque specie (dokazuje na základě Bible nutnost přijímání podobojí, Odpověď Martinovi Ondřejovi z Brodu, který byl proti přijímání podobojí), Apologia pro communione plebis sub utraque specie (odpověď na zákaz přijímání podobojí na koncilu kostnickém), Zpráva, jak sněm konstantský o svátosti večere Páně nařídil (není úplně jisté, zda je autorem, toto dílo mu bývá většinou přisuzováno), Demonstratio per testimonia scripturae, patrum actus doctorum, communicationem calicis in plebe christiana esse necessariam (obhajoba podobojí proti Maříkovi Rvačkovi a Gersonovi), De vera existentia corporis et sanguinis Christi in sacra coena (traktát o podobojí), De communione spirituali integra sub duplici forma panis et vini quantitate plebem concernente.

(red)

BUDOUNOST EVROPSKÉ EKUMENY...

Dokončení ze str. 1
upravit. Za tímto účelem byla zvolena 15členná komise, která musí do příštího valného shromáždění analyzovat současnou práci a strukturu organizace a navrhnout případné úpravy a zefektivnění.

Na posledním plenárním zasedání také proběhla volba nového Ústředního výboru, který povede Konferenci evropských církví po příštích několika letech. Zde nahradila sestru Mgr. Hanu Tonzarovou sestru Mgr. Kate-

řina Děkanovská, čímž zůstane zachována kontinuita práce a působení českých církví na poli evropské ekumeny. Další valné shromáždění bylo stanoveno již na rok 2013, ale jen finanční situace ukáže, zda bude tento rok reálným cílem či zda bude nutné zachovat tradiční šestileté období. V roce 2013 totiž bude probíhat také valné shromáždění Světové rady církví a vzhledem k současné ekonomické situaci není možné odhadnout, zda takovou finanční

zátěž budou církve schopny uvést v jednom roce.

Vedle pracovních zasedání proběhlo také několik tématických přednášek a diskusí s předními osobnostmi evropské ekumeny. Mezi hlavními řečníky byli patriarcha Daniel z Rumunské pravoslavné církve, ekumenický patriarcha Bartoloměj z Istanbulu či prezident Evangelické církve v Německu, biskup Wolfgang Huber.

Kateřina Děkanovská

KE ZPĚVU PÍSNÍ A K HUDEBNÍM VSTUPŮM...

Pokračování ze str. 1
obětování, svatosláva, zpřítomnění, zvrucnění, k pozhřebání. V dalších letech se počet zpěvních vstupů ustálil na počtu sedmi, přestal se užívat vstup po chvalozpěvu Svatý. Revidovaná liturgie z r. 1992 i r. 2004 i Druhá liturgie počítají jen s šesti zpěvními vstupy, i když v začleňování se různí. Praxe v některých obcích je však bohužel taková, že dochází mnohdy ke snižování počtu vstupů zpívaných písní na pět, někdy i méně.

Proto první část poznámky se týká zpěvu písní ze Zpěvníku v souvislosti s děním liturgického slavení. Řada starých, původně mešních zpěvů byla převzata i do revidovaného Zpěvníku prof. Zdeňkem Trtíkem a jeho spolupracovnicí (vydání v r. 1957), některé sloky byly však nejen textově upraveny, ale mnohé i vyloučeny, některé písně byly z původního celku roztrženy nebo ponechány jen jednotlivé vstupy, rozumějme jako samostatná píseň. Můžeme být

vděční za nové vydání Zpěvníku (2001, 2005), kde aktuální úpravu důležitých hymnologických údajů provedl br. farář Václav Křesina. Zde můžeme zjistit, kdo je autorem textu a zhudebnění, poznáme, z jaké tradice píseň pochází či které písně k sobě původně patřily do jednoho celku. Připomínáme, že tradice tvorby duchovních písní byla zejména v 19. století taková, že jedna melodická verze písně provázela bohoslužbu od úvodu po obětování, další melodická verze se objevovala v části po slovech ustanovení večere Páně až k závěru. A tak lze doporučit, abychom si povšimli také poznámek i hymnologických údajů ve Zpěvníku. Zjistíme, že k sobě vlastně patří např. píseň č. 41 Pozdvihni se duše z prachu a č. 174 Plesej duše, Bůh je s námi, č. 45 Jako dítky k Otci svému a č. 175 Apoštolům bylo dáno, z původní písně ve Farského zpěvníku pod č. 97 zůstaly ve Zpěvníku jen 3 vstupy - úvod Hospodine, všech věcí, Pane samostatně č. 127 a Beránku tichý -

č. 130. Z písně Farského zpěvníku č. 98 najdeme v současném Zpěvníku jen 3 vstupy - Buď sláva Bohu na nebi - č. 131, Beránku Boží, Kriste - č. 53 a k pozhřebání Rač, Bože, pozhřebati - píseň č. 167. Píseň mešní z Farského Zpěvníku pod č. 109 byla roztržena - její úvod Shlédni, Bože, z nebes vysokosti nacházíme pod č. 155, část označenou jako svatořečení Bože velký, jehož zákon svatý pod č. 133. Celá řada písní v našem Zpěvníku si však zachovala sloky, jež obsahem souvisejí s děním liturgického slavení: Ejhle, oltář - č. 16 a její textová varianta k původní Křížkovského melodii Pospíchejte, bratři, sestry, děti - č. 43, Führerova Bože, před tvou velebností - č. 39, píseň Ó, shlédni, Bože, věčný - č. 54, Hleď, Bože lásky - č. 286, postní Přístup duše v zkroušenosti - č. 246 a další.

Zdeněk Kovalčík,
člen Liturgického sněmovního výboru

Dokončení příště

ZPRÁVY

Blahopřání

Právě tuto neděli, 9. srpna, slaví sestra Blanka Zbránková své 80. narozeniny. Celý život nezištně pracovala pro církev a dosud je aktivní členkou Rady starších Náboženské obce v Ostravě - Moravské a Slezské Ostravě. Do dalších let jí přejeme pevné zdraví a hojnost božího požehnání.

(rst)

Radost v Čelákovících

Ve středu 24. června se v Husově sboru v Čelákovících konal u příležitosti 50. výročí vzniku pěveckého souboru Radost koncert českých, chodských, moravských i slovenských národních písní. Tento soubor se po celá desetiletí podílel na kulturním životě Čelákovíc a přinášel krásu našich národních písní i do zahraničí. Soubor Radost už dnes ve své dřívější podobě neexistuje. Rádi jsme vyhověli jeho bývalým členům, abychom čelákovickým občanům tímto vystoupením výročí souboru připomněli.

Náš bratr Miloslav Mleziva, dlouholetý umělecký vedoucí, sestavil z repertoáru souboru kytičku národních písní a vystoupení nacvičili kromě bývalých členů i bratři a sestry ekumenic-

Bratr Miloslav Mleziva předal bývalým členům souboru pamětní plakety.

kého pěveckého sboru naší náboženské obce.

Koncert "světských" písní v prostorách sboru jsme uspořádali bez zaváhání, že bychom tím snad zneuctili Boží jméno. Vedlo nás k tomu vědomí, že národní písně vytryskly z upřímných srdcí jejich autorů (převážně venkovských mužů a žen), kteří byli lidmi věřícími a poselství jejich písní je nesené vědomím sounáležitosti života osobního, společenského, pracovního aj. s jeho Dárcem.

Koncert doplnila výstava fotografií v modlitebně Husova sboru, která mapovala nejen padesátiletou činnost

souboru Radost, ale i kořeny kulturního života v Čelákovících od roku 1928. Zajímavými exponáty byly také původní plakáty a nechyběl ani tradiční polabský kroj.

Potěšila nás hojná návštěva spoluobčanů a pamětníků nejen z Čelákovíc, ale i z blízké Toušeně a Brandýsa nad Labem. Všichni si s námi na závěr společně zazpívali.

(no)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 10. 8. – 20 h

W. A. Mozart – Requiem
Praga Sinfonietta Orchestra,
Vox Praga Chorus,
diriguje: M. Němcová

* 11. 8. – 17 h

Bach, Händel, Purcell
M. Pšenička - varhany,
Z. Šedivý - trubka,
J. Šedivý - trubka

* 12. 8. – 17 h

Händel, Pachelbel, Dvořák
Dana Krausová – soprán,
Bohumír Rabas - varhany

* 13. 8. – 14 h

Benefiční koncert
Royal Scottish Academy of
Music (UK)

* 13. 8. – 17 h

Beethoven, Mozart
České smyčcové trio

* 14. 8. – 17 h

Bach, Telemann, Händel
Marie Šestáková – varhany,
Vladislav Kozderka - trubka

* 14. 8. – 20 h

Mozart, Vivaldi, Bach
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková - soprán,
M. Laštovka - trubka

* 15. 8. – 17 h

Händel, Pachelbel, Dvořák
Dana Krausová - soprán,
Bohumír Rabas - varhany

* 15. 8. – 20 h

Dvořák, Händel, Vivaldi, Ravel
New Prague Radio Symphony
Collegium,
M. Volánek - trubka

* 16. 8. – 17 h

Bach, Händel, Debussy
DUO PER LA GIOIA,
Z. Šolcová - harfa,
M. Mesany - flétna

* 16. 8. – 20 h

Dvořák, Händel, Vivaldi, Ravel
New Prague Radio Symphony
Collegium,
M. Volánek - trubka

KŘESŤANSKÁ TURISTICKÁ AGENTURA MESITES
již desátý rok nabízí ubytování
v apartmánech u moře v Chorvatsku
za skvělé ceny!

www.mesites.cz

Využitím našich služeb současně podpoříte
misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku.
Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou
dovolenou i dovolenou studentů a mládeže.
Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!

info@mesites.cz

kata.mesites@seznam.cz

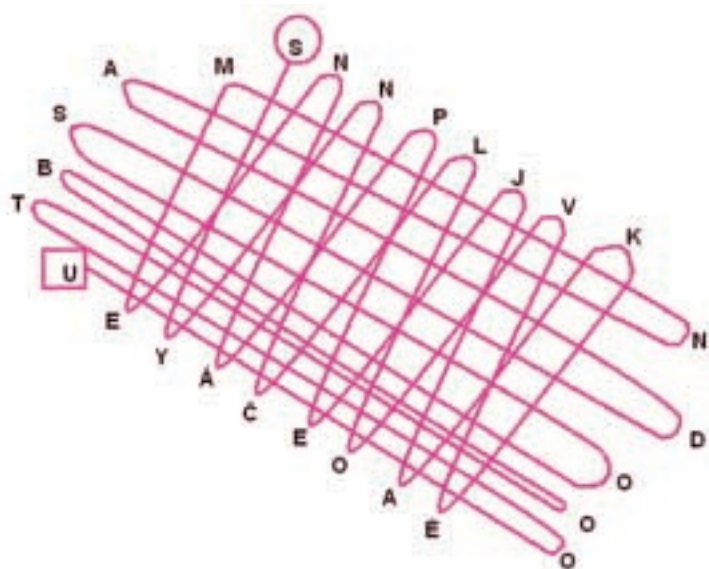
Skype: [katadohnal](https://www.skype.com/name/username/katadohnal)

GSM +385915659536

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

UZDRAVENÍ V SOBOTU

Farizeové a zákoníci Ježíšovi vyčítali, že uzdravoval v sobotu. Co k tomu řekl (L 6,5) se dozvíte, když projedete klikatou cestou od kolečka ke čtverečku.

(Řešení z minulého čísla: Vše vám je dáno.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

KALENDARIUM – SRPEN

10. 8. 1429 - V Praze zemřel náboženský reformátor **Jakoubek ze Stříbra**, který zavedl roku 1414 spolu s Mikulášem z Drážďan (a po písemné poradě s Husem, tehdy již v Kostnici) přijímání podobojí (latinsky sub utraque specie, odtud utrakvisté, resp. kališníci) - viz i str. 3.

11. 8. 1689 - Zemřel pravděpodobně v Praze **Václav Rosa** (* asi 1620 ve Zdicích) - právník, filolog a básník, který je autorem u nás snad jediného rozsáhlejšího díla světské milostné poezie barokní doby *Discursus Lypirona ... o lásce* (1651), který však zůstal jen v rukopise. Po vzoru tehdejší tzv. alamodové poezie (a la mode = podle módy) se dílo hemží záplavou cizích "módních" slov (kavaléry, suplicími, lamentacemi, reputacemi apod.), která měla vyjádřit "zjemnělost" citů a vztahů i sečtělou autoru. Shodou okolností se později týž Rosa stal v jazykovědě průkopníkem zcela opačných tendencí - purismu a neologismu, které vznikaly jako reakce na záplavu cizích slov v národních jazycích, ale i z potřeby pojmenovat nové věci. Počátky purismu a neologismu se projeví již v jeho latinsky psané české mluvnici *Čechořečnost, seu gramatica linguae bohemicae* (1672), jejíž předmluva je chválou a obranou mateřského jazyka. Je též autorem čtyřsvazkového *Slovníku jazyka českého s významy latinskými a německými*, i ten však zůstal v rukopise.

11. 8. 1799 - Narodil se v Saugnes ve Francii **Joachim Barrande** (+ 5. 10. 1883 ve Frohsdorfu u Vídně) - zakladatel české geologie. Jeho původní vlastí byla Francie. Zde vystudoval silniční a mostní stavitelství, ale věnoval se převážně přírodním vědám, povzbuzen přednáškami slavného zoologa a paleontologa Cuviera. Měl jistě výbornou pověst, neboť byl doporučen a také přijat za vychovatele vnuka francouzského krále Karla X. Červencová revoluce 1830 však královskou rodinu a s ní i Barranda poslala do exilu. Od r. 1831 pobýval v Praze. Při vyměrování dráhy z Lán do Radnic narazil na četné zkameněliny a smysl jeho dalšího života je nezvratně určen. Výsledky pilné a systematické práce shrnul v monumentálním díle *Systeme silurien du centre de la Bohême*, vycházejícím ve 22 dílech zároveň v Praze a v Paříži. Tento jedinečný spis otevřel české přírodovědě dveře do světa. Skutečně české, neboť Čechy se staly Barrandovou druhou vlastí. Naučil se česky, mnoho zkamenělin označil ryze českými názvy (např. *Vlasta*), celé své sbírky včetně obrovské knihovny odkázal Národnímu muzeu. Po dlouhém a plodném životě zemřel náhle při cestě do Rakouska, kde je pohřben - mimo hranice obou svých vlastí.

11. 8. 1804 - Císařským patentem bylo oznámeno přijetí (dosud neexistujícího) titulu dědičného rakouského císaře Františkem II. (pod jménem František I.). Souviselo to jak s událostmi v říši (oslabení pozice Habsburků v Německu), tak s Napoleonovým prohlášením se císařem (18. května 1804). Tento akt dovršoval státoprávní jednotu habsburské monarchie, rakouský státní centralismus.

11. 8. 1899 - Narodil se v Čermné u Kyšperka **Jindřich Štyrský** (+ 21. 3. 1942 v Praze) - malíř a teoretik umění, vedle Toyen - nejvýznamnější osobnost české surrealistické malby. V evropském měřítku byl jedním z prvních umělců používajících barevnou koláž. Jeho aktivita se však neomezila jen na malbu, zasáhl významným způsobem i do scénického výtvarnictví, knižní ilustrace, fotografie, ale také do poezie. Umění se věnoval rovněž teoreticky, své úvahy publikoval v řadě časopiseckých studií, ale i na přednáškách.

12. 8. 1474 - Zemřel v Brandýse nad Orlicí **Řehoř Krajčí** - náboženský reformátor, jeden ze zakladatelů Jednoty bratrské, žák a s velkou pravděpodobností i synovec "husitského arcibiskupa" Jana Rokycany. Kromě kazatelské činnosti se věnoval publicistice, a především tehdy nejoblíbenějšímu žánru - literární polemice. Odmítal podle vzoru Chelčického násilí plynoucí ze světské moci a vykořisťování jednoho člověka druhým, vyzdvihoval dobrovolnou chudobu, obživu vlastní prací a únik z reálného světa k náboženskému rozjímání. Svě učením musel Řehoř velmi záhy hájit proti samotnému Rokycanovi, který přes počáteční sympatie brzy pochopil, jak vznik Jednoty narušil řád kališnické církve. V letech 1461-63 byl Řehoř vězněn a i po propuštění se musel s dalšími souvěrci skrývat před pronásledováním. Myšlenky Jednoty se však už nezadržitelně šířily a poté, co se její pravidla postupně zmínila (zejména v otázkách majetku), se k ní začala hlásit i značná část měšťanstva a záhy i vysoké šlechty.

12. 8. 1854 - Narodil se v Horním Mlýně u Chotěboře **Ignát Herrmann** (+ 8. 7. 1935) - prozaik a žurnalista.

12. 8. 1914 - Na ruském ministerstvu války byl schválen návrh moskevských Čechů na vytvoření české dobrovolnické jednotky složené z krajanů - České družiny.

13. 8. 1879 - Byl odvolán provizorní Stremayrův kabinet a jmenována vláda šestačtyřicetiletého hraběte E. Taaffeho; členem vlády se stal i A. Pražák jako ministr-krajan.

16. 8. 1419 - Král **Václav IV.** (* 26. 2. 1361 v Norimberku), poslední měsíc těžce nemocný, pobýval na svém hrádku u Kunratic. Rozrušen zprávou o událostech v Praze byl raněn mrtvicí a zemřel. V zemi zavládly zmatky a nepokoje. Stejně jako byl neklidný jeho život, měl král nelehký konec a komplikovaný posmrtný úděl. Druhá Václavova manželka Žofie nechala pohřbit jeho pozůstatky na Zbraslavi. Klášter byl však za husitských válek vypleněn a královo tělo dokonce vytaženo z hrobu. Teprve v roce 1424 byl Václav slavnostně uložen v hrobce českých králů pod Svatovítským chrámem po boku svého otce, Karla IV.

16. 8. 1619 - Hornorakouské a dolnorakouské stavy vstoupily do konfederace se stavy České koruny.

(red)